

STICHTING HELIAS

Jaarverslag 2013
Begrotingen 2014

April 2014

Inhoud

1 VOORWOORD.....	3
2 TSJECHIE EN SLOWAKIJE.....	4
2.1 Financieel overzicht Tsjechië en Slowakije	6
2.2 Begroting Tsjechië en Slowakije 2013	7
3 BULGARIJE	8
3.1 Financieel overzicht Bulgarije	9
3.2 Begroting Bulgarije 2014	9
4 RUSLAND.....	10
4.1 Financieel overzicht Sint Petersburg.....	11
4.2 Begroting werkgroep Sint Petersburg 2014	11
4.3 Financieel overzicht sponsoring scholen en medewerkers.....	12
4.4 Begroting sponsoring scholen en medewerkers 2014.....	12
4.5 Financieel overzicht Euritmie Fonds.....	12
4.7 Financieel overzicht Actie MIR	12
5 OEKRAINE	13
5.1 Financieel overzicht Oekraïne	15
5.2 Begroting 2014.....	15
6 BOSNIE-HERZEGOVINA	16
6.1 Financieel overzicht Bosnië-Herzegovina.....	17
6.2 Begroting Bosnië-Herzegovina 2014.....	17
7 HEILPEDAGOGIE MOSKOU.....	18
7.1 Financieel overzicht stichting Lemniskata Moskou.....	20
8 EIN BUSTAN.....	21
8.1 Financieel overzicht Ein Bustan	22
10 FONDSSEN	23
10.1 Fonds Piek voor Polen.....	23
11 STICHTING HELIAS ALGEMEEN.....	24
11.1 Financieel overzicht algemene middelen	25
11.2 Fonds Avondster.....	26
11.3 Begroting 201.....	26
11.4 Staat van Baten en Lasten over 2013.....	27
11.5 Balans 2013.....	28
11.6 Historische gegevens.....	29
11.7 Bestuursamenstelling en coördinatoren.....	29
10.6 Rekeningnummers	30

1 VOORWOORD

Beste lezer,

Het jaar 2013 kenmerkt zich ook nu weer als een relatief rustig jaar voor stichting Helias.

Het bestuur, in dezelfde samenstelling als vorig jaar, heeft 6 maal vergaderd. Gedurende het jaar zijn er 33 aanvragen binnengekomen, waarvan er 17 geheel of gedeeltelijk zijn gehonoreerd. Om u enig idee te geven in welke landen met uw steun projecten worden ondersteund, volgt hierbij een kleine opsomming in willekeurige volgorde: Rusland, Polen, Bulgarije, Bosnië, Zuid Afrika, Slowakije, Tsjechië, Moldavië, Kenia en Nieuw Zeeland.

Financiële toezeggingen worden pas gedaan als blijkt dat het om antroposofische initiatieven gaat die binnen de doelstelling van Stichting Helias vallen. Belangrijk is, dat er altijd directe of indirecte persoonlijke contacten (moeten) bestaan tussen aanvragers en mensen die een bijdrage leveren aan het initiatief.

Medio 2013 werd duidelijk dat de kerstactie van 2012 ruim 5000 Euro heeft opgebracht. Dit bedrag komt geheel ten goede aan de lerarenopleiding te Varna, Bulgarije.

De jaarlijkse landendag heeft dit jaar in Driebergen plaats gevonden. Op zich dekt de naam 'landendag' niet meer geheel de lading. Het is een overleg voor mensen die actief betrokken zijn in diverse landen en het biedt een uitgelezen kans om ervaringen uit te wisselen. En daar is ook deze keer volop gebruik van gemaakt.

Vooruitblik 2014

Op de landendag eind oktober 2013 heeft het al even geklonken en nu komt het steeds dichterbij: voorjaar 2015 zal Mechteld Camman stoppen als penningmeester van

stichting Helias. Zij heeft er dan ruim 25 jaar van nauwgezet en gewetensvol werken voor de stichting op zitten. We zullen daar, op een later en tijdig aan te kondigen tijdstip uitgebreider bijilstaan.

Wat betekent het stoppen van Mechteld als penningmeester (niet als bestuurslid):

- De financiële administratie van stichting Helias wordt overgedragen aan de Iona-stichting te Amsterdam en zal deze stichting per 01-01-2015 voor ons de financiële administratie om niet gaan uitvoeren
- Het 'serviceniveau' zoals Mechteld dat in al die jaren heeft kunnen aanbieden zal stoppen en in afgeslankte vorm, maar zeker kundig en betrouwbaar, worden voortgezet door de Iona-stichting
- Voor schenkers verandert er niets. Het bestaande rekeningnummer van stichting Helias blijft gehandhaafd en beschikbaar

Het zal even wennen zijn dat Mechteld niet altijd meer klaar staat om voor stichting Helias van alles te regelen. Daar staat tegenover dat stichting Helias ook in de afgeslankte vorm een voertuig kan zijn dat mensen en initiatieven verbindt en dat is verheugend.

Vragen en reacties horen wij graag van u via info@stichtinghelias.nl

Wij wensen u veel leesplezier,

Henk Poppenk, voorzitter
Mechteld Camman, penningmeester
Barbara Berns, secretaris

2 TSJECHIE EN SLOWAKIJE

Tsjechië

In Tsjechië zijn er nu 8 waldorfscholen met vier bovenbouwen, en rond de twintig kleuterscholen en losse klassen. Ook werken we mee aan de ontwikkeling van de moedercentra, waar moeders met kinderen tot vier jaar elkaar kunnen ontmoeten. Voor hen worden seminaren georganiseerd, evenals interne scholingsbijeenkomsten voor de leidsters van de centra.

Van oudsher is er een band met de opleiding aan kleuterleidsters en de zomeracademies voor opvoeders van kleine kinderen in Semily, evenals met de grote zomercurcus voor de benedenbouw. Deze vond steeds in Pardubice plaats maar dit jaar is die ook naar Semily verhuisd. Zo bezochten afgelopen zomer bij elkaar rond 220 deelnemers de beide seminaren in Semily.

In Tsjechië bezochten Leo Klein (vijf scholen) en Peter van der Heijden (Brno) waldorfscholen als mentor, ondergetekende werkt met verschillende kleuter-scholen, de nascholing voor kleuterleidsters en seminaren voor moeders.

Bosschooltje Wlese in Pribram

In 2005 werd een staats kleuterschool met vier klassen geopend, vanuit een in 2003 opgericht moedercentrum. Daar werkt de klas nu al acht jaar onder zeer moeilijke omstandigheden. Je weet nooit echt waarom beslissingen steeds maar uitgesteld worden.

Omdat er in het beloofde gebouw ruimte zou zijn voor een tweede kleuterklas, was er voor de nieuw ingeschreven kinderen geen plek meer. Ook de twee leidsters die in die klas zouden gaan werken waren ineens werkloos. Zij besloten een waldorf bosschooltje op te richten in een gebouwtje bij de waldorfschool. Het startte vanaf september met veertien kinderen, zonder erkenning en dus zonder subsidie.

Al het geld moet uit het schoolgeld van de ouders komen, zowel voor huur, de verwarming en elektra, de verbouwingen en

materialen, etc. Voor het inkomen van de leidsters is ten dele een kleine vergoeding van de sociale dienst. Dat inkomen is dus laag, rond de € 600.- per maand. Je kunt daar niet van leven met een gezin. Voor de ouders is het schoolgeld van €140.- per maand per kind een grote last, die veel mensen niet kunnen dragen.

Het is de bedoeling dat het bosschooltje met de bestaande kleuterklas samengaat wanneer er een eigen gebouw wordt gevonden. Het blijft allemaal onzeker.

Slowakije

In Slowakije is er nog steeds maar één waldorfschool in Bratislava, die na goede resultaten niet erkend kon worden omdat de wet niet in alternatief onderwijs voorziet. Er was bovendien veel tegenwerking bij de overheid en ook in de samenleving, die sterk katholiek of socialistisch georiënteerd is. Daarin is wel een stap vooruit gemaakt na een discussie bijeenkomst op het ministerie van onderwijs. Die zegde toe dat de nieuwe wet aangepast zou worden, en de school verder kan werken tot het zover is. Pas als de school erkend is, kunnen ook het op te richten lyceum en een kunstzinnige middelbare school hun project indienen. In Kosice is een tweede school geopend, voorlopig als dependance van Bratislava.

De vier waldorfkleuterscholen in Slowakije verdienen extra aandacht en steun, omdat zij niet erkend zijn en dus zonder enige subsidie werken.

Vanuit Nederland bezochten in 2013 Gunnar en Myrthe Gijbels de school in Bratislava, en Dina Kerkstra de kleuterschool. Ondergetekende bezocht school en kleuterschool in Kosice, en werkt met de landelijke groep van leidsters aan hun nascholing.

Waldorfkleuterschool Studnička, Het Bronnetje , Košice

In 2006 werd een waldorf kleuterschool opgericht: Het Bronnetje. We vonden een afdeling in een staatskleuterschool, met een ruimte om te spelen, de klas, waarin wij ook eten, een keukentje, garderobe, een slaapkamertje, en een gang.* Er zijn nu 20 kinderen in de klas tussen 3-5 jaar. Dit jaar konden we uitbreiden met een klas voor kinderen van 5-6 in een ruimte van de waldorfschool. Zo moesten we ook in de nieuwe ruimte investeren en nog speelgoed en hulpmiddelen kopen.

Wij werken met ouderbijdragen en schenkingen. We hebben vooral moeite met de financiën en het vinden van een gebouw. Er wordt veel samen gewerkt met ouders.

Het gebouw wordt gehuurd van de overheid. Op deze plek hebben we geen perspectief om ons verder te ontwikkelen en dat is erg demotiverend en kost veel kracht. Dus zoeken we een gebouw waar we twee klassen kunnen inrichten, een plek die we mooi kunnen maken en er zelf voor kunnen zorgen. Als het zover is, zal het nodig zijn om die ruimten in te richten naar onze behoeften.

Wij doen ons werk met grote liefde, het geeft ons vreugde maar ook moeilijkheden. In de kleuterschool koken wij, maken schoon, wassen, zorgen voor de boekhouding, de financiën en al de papieren voor de overheden. Ook organiseren wij activiteiten als jaarfeesten, voordrachten en een creatieve werkplaats. In Tsjechië en Slowakije is de kleuterschool open van 7.00 tot 16.00. Kinderen eten er warm en slapen er. Hopelijk zal de samenleving zich eerlijke beelden gaan vormen over deze mooie pedagogie. Wij wensen ook dat de ouders in Slowakije vrij kunnen kiezen naar welke school zij hun kinderen sturen, zoals dat ook in andere landen in de wereld mogelijk is.

Graag vermeld ik nog een bijzonder actie van het Geert Groote College in Amsterdam, die de opbrengst van een michelsmarkt aan enkele initiatieven in Slowakije schonk. Hartelijk dank hiervoor!!

Wie meer wil lezen kan het *Tsjechië en Slowakije Bulletin* ontvangen, dat 3x per jaar gratis digitaal wordt rondgestuurd. U kunt zich daarvoor aanmelden bij: cboogerd@telfort.nl

Cornelis Boogerd

2.1 Financieel overzicht Tsjechië en Slowakije

A Inkomsten 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Schenkeningen	5.482
Niet-gedeclareerde reiskosten	240
Schenking uit Tsjechië	200
Moedergroep	25
School Bratislava	500
Schenking Fonds Tobias	388
Schenkeningen jaarverslag	468
Totaal	7.304

B Uitgaven 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Reiskosten	2.407
Organisatiekosten	261
School Bratislava	500
Diverse projecten in Tsjechië en Slowakije	2.800
Totaal	5.968

Saldo 1 februari 2013	981
Inkomsten 2013	7.304
Uitgaven 2013	5.968
Saldo 31 januari 2014	2.317

Toelichting

In Tsjechië wordt ook regelmatig een bedrage geleverd in de reiskosten.

Het overschot van Fonds Tobias werd toegevoegd.

Er zijn diverse acties gevoerd op scholen en via particulieren, waardoor de stroom schenkingen langzaam toeneemt.

2.2 Begroting Tsjechië en Slowakije 2013

Tsjechië:

1	Moedercentra	250
2	Zomeracademie Semily	250
2	Reiskosten zomercursus Pardubice	300
	Subtotaal	800

Slowakije:

5	Begeleiding Waldorfschool Bratislava	250
6	Begeleiding kleuterschool Bratislava	250
7	Nascholing Moedercentra	200
	Onvoorzien	300
9	Subtotaal	1.000

Organisatie:

13	Reiskosten Nederland –Tsjechië	5 x 250	1.250
14	Reiskosten Nederland		100
15	Reiskosten CZ		200
15	Porto – telefoon – bureau – kopieën		100
16	Bulletin		<u>20</u>
	Subtotaal		1.670

Totaal **3.470**

Toelichting

Voor de Zomeracademie Semily is een aanvraag gedaan voor reiskosten.

Door het stoppen van de EU subsidie is er weer een aanvraag gedaan bij de stichting Helias voor ondersteuning van de Zomercursus in Pardubice.

Er wordt steeds meer door de Tsjechen en Slowaken zelf gefinancierd, waardoor de begroting ieder jaar een klein beetje lager wordt, een duidelijk signaal dat men steeds zelfstandiger wordt.

3 BULGARIJE

In 2013 werd alleen de Waldorfkleuterleidster /lerarenopleiding gesteund.

Aan het begin van het tweede cursusjaar was duidelijk zichtbaar dat de studenten een veel concretere voorstelling hadden van een Waldorfschool. Een kwart had in het eerste jaar stage gelopen op diverse Nederlandse scholen en de rest volgt dit jaar. Tijdens iedere cursusweek wordt door de studenten uitvoerig over de stage bericht.

Gedurende het jaar is vooral gewekt aan een globaal overzicht van de Waldorfpedagogie en het aanleren van praktische vaardigheden. 'Allgemeine Menschenkunde' van Rudolf Steiner was de inhoudelijke leidraad.

In de zomerweek is extra aandacht besteed aan het coöperatief samenwerken, kritische zelfreflectie, de sociale impuls van de Waldorfschool.

De opleiding werkte zo enthousiasmerend dat een paar studenten in Plovdiv in de zomer een naschoolse opvang zijn begonnen. Zij hebben voor de financiering van reguliere organisaties ondersteuning gekregen.

In Sofia wordt het geleerde ook in praktijk gebracht en in 2014 zal Henk Mennes ook een kort bezoek aan de school aldaar brengen.

In Varna hebben enkele studenten zich ingezet bij een particulier initiatief. Hier werd duidelijk dat het ook noodzakelijk is de ouders uitvoerig te informeren over wat Waldorfpedagogie inhoudt. Het is niet alleen maar vrijheid-blijheid. Dit plaatste de studenten soms voor moeilijke beslissingen.

Wat docenten betreft, gedurende het cursusjaar hebben Henk Mennes, Sebastiaan de Vries, Saskia Doekes, Cori de Leeuw en Maaïke Hoogland hun medewerking verleend.

In de zomerweek hebben Saskia Doekes, Gunnar en Myrthe Gijbels en Sebastiaan de Vries zich ingezet.

Het aantal studenten is nauwelijks afgenomen, een enkeling heeft zich gerealiseerd dat het beter met de cursus te stoppen.

Er wordt een document in het Engels samengesteld, waarin aangegeven wordt hoe de cursus is uitgewerkt, vooral ter informatie buitenlandse organisaties.

Mechteld Camman

3.1 Financieel overzicht Bulgarije

A Inkomsten 1 februari 2014 tot en met 31 januari 2014

Schenkingen	1.047
Schenkingen jaarverslag	467
Totaal	1.514

B Uitgaven 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Reiskosten opleiding	7.260
Materiaal	182
Organisatiekosten	404
Totaal	7.846

Saldo 1 februari 2013	6.319
Inkomsten 2013	1.514
Uitgaven 2013	7.846
Aanvulling uit algemene middelen	480
Saldo 31 januari 2014	467

3.2 Begroting Bulgarije 2014

1 Reiskosten opleiding 3 x 4 docenten, 1 x 5 docenten	8.000
2 Materiaal	500
3 Organisatie	500
Totaal	9.000

Toelichting

Er wordt drie maal per schooljaar een week cursus gegeven door vier docenten voor de Waldorf kleuterleidster/leraren opleiding. In de zomer wordt nog een week gewerkt aan leren samenwerken en het organiseren van een school. Voor goedkope vliegtickets zijn we sterk afhankelijk van de acties van de luchtvaartmaatschappijen.

Veel materiaal is in het land zelf, gaat hier vooral om Duitse en Engelse studie boeken.

Organisatiekosten betreffen vooral telefoon, kantoor- en vergaderkosten.

Mechteld Camman

4 RUSLAND

Veel liep er mis in het Rusland jaar, maar indrukwekkend is het te ervaren wat er in Sint Petersburg op gebied van het Vrije geestesleven van de grond is gekomen in ruim 21 jaar. Wat een enorme innerlijke kracht en rijkdom aan ziel-en geestkwaliteiten heeft de Russische mens in zich. Daarom is de verbinding en ontmoeting tussen Nederlandse en Russische volksziel zo van wezenlijk belang. We kunnen zo veel van elkaar leren en elkaar bevuchten zodat het zaad dat gezaaid is, voor de toekomst zal ontkiemen. Het is uniek dat door Vrij Schenkgeld Helias mogelijkheden schept voor een ontplooiing van een Vrij Geestesleven in een land waar vrijheid nog steeds” de Staat toebehoort”.

De school: Centrum voor Opvoedkunst

De onderbouw blijft doorgroeien, maar in de bovenbouw gaan leerlingen van school, vanwege schoolgeld en te weinig uitdaging in hun ontwikkeling. De school dreigt een eliteschool te worden met een wat dogmatisch karakter. Uiterlijk ziet het er geweldig uit en financieel krijgen zij veel voor elkaar, maar de tijdgeest vraagt om nieuwe impulsen in de pedagogie. De uitdaging is om inspirerend en creatief onderwijs een nieuwe vorm te geven.

De school: Vdatchnom

Er is verhuisd naar een groot gebouw, dat gedeeld wordt met een andere school. De eigen afdelingen zijn verspreid over 4 verdiepingen. Er zijn volle klassen ook in de bovenbouw, de ontwikkeling van de kinderen staat centraal, de sfeer is levendig. Ze komen ook weer toe aan nieuwe initiatieven.

De school: Oedelnaja

Deze huiskamerschool blijft stabiel. 12 kleuters op de bovenverdieping en 18 ll. in de lagere school. Het is een grote leefgemeenschap, die leert door veel praktisch onderwijs. De kwetsbaarheid ligt

bij de leerkrachten. Onervaren leerkrachten moeten de zware taak overnemen als ervaren leerkrachten minder inzetbaar zijn om verschillende redenen. Toch gaan ze onconventioneel en vindingrijk verder, waarbij orde en discipline de uitdaging blijft.

De Waldorfschool in Paroschkina

Het kleutergebouw is te klein en er is begonnen met de bouw van een lagere school, voor klas 1 t/m 4, op het naburig landstuk. De school groeit goed en er gaat een enorme kracht van uit. Cursussen en lezingen dragen daar aan bij. Er zijn 2 kleutergroepen en klas 1/2 en klas 4. Het is een overzichtelijk en inspirerend geheel.

De privekleuterschool Istotschnik

Een verademing in het hart van Petersburg. Gestaat wordt door de financiële problemen heen geworsteld wat getuigt van idealisme en verantwoordelijkheid voor de Vrije School Pedagogie. Dit jaar is een peutergroep opgezet door een leerkracht van het eerste uur. Ze werkt intensief met ouders samen, wat inspirerend werkt en nieuwe ouders aantrekt.

Het lerarenseminaar

Financien blijven een probleem en de ruimte wordt verhuurd voor de antroposofische lezingen, pedagogieblokken, blokcursussen van de euritmieopleiding, koor en schildergroepen, ook voor geestverwante groepen. Zo blijft hun centrum van geestgeoriënteerde bijeenkomsten gegarandeerd, een bijzonder gegeven in Rusland.

De euritmistopleiding

Het derde blokcursusjaar is in gegaan. Het is een hechte groep, die vanuit alle delen van Rusland elkaar 4x per jaar een maand lang ontmoet in de euritmie. Ze bereiden zich voor op een tournee in 2015 in Rusland, als afsluiting van hun opleiding. Dat is hun

toekomstig ideaal. Geld voor de opleiding is nog steeds hard nodig.

Opleiding Kunstzinnige therapie

De 20 cursisten gaan hun laatste jaar in en sluiten in 2014 hun studie af met een project. Het werk is van hoog niveau en wordt door ervaren therapeuten uit Duitsland en Finland geleid.

Parallel loopt nog een kunstzinnige therapie cursus geleid door Russen en bijgestaan door Nederlandse therapeuten die regelmatig cursussen geven. Ook hier komen veel mensen op af, ook mensen van de andere cursus, die dit als een aanvulling ervaren, omdat het meer praktisch gericht is. Er zijn plannen om een muziektherapieopleiding te beginnen.
Mariea Lambregts

4.1 Financieel overzicht Sint Petersburg

A Inkomsten 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014 werkgroep

Schenkingen	1.205
Schenkingen jaarverslag	467
Nieuwsbrief	10
Totaal	1.682

B Uitgaven 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Reiskosten	347
Nieuwsbrief	494
Totaal	841

Saldo 1 februari 2013	388
Inkomsten 2013	1.682
Uitgaven 2013	841
Saldo 31 januari 2014	1.229

4.2 Begroting werkgroep Sint Petersburg 2014

Reiskosten	1.000
Nieuwsbrief	500
Totaal	1.500

Toelichting

Het gaat hier vooral om de schoolbegeleidende activiteiten van M. Lambregts en incidentele reiskosten voor bijscholingcursussen.

4.3 Financieel overzicht sponsoring scholen en medewerkers

A Inkomsten 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Schenkeningen scholen/projecten	422
Schenkeningen scholen/projecten jaarverslag	468
Schenkeningen stipendia + persoonlijke ondersteuning	414
Schenkeningen stipendia + persoonlijke ondersteuning	468
Totaal	1.772

B Uitgaven 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Ondersteuning scholen/projecten	400
Stipendia en persoonlijke ondersteuning	810
Totaal	1.210

Saldo 1 februari 2013	1.142
Inkomsten 2013	1.772
Uitgaven 2013	1.210
Saldo 31 januari 2014	7.678

4.4 Begroting sponsoring scholen en medewerkers 2014

Projecten/Scholen	500
Stipendia	1.000
Totaal	1.500

4.5 Financieel overzicht Euritmie Fonds

A Inkomsten 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Schenkeningen	1.535
Schenkeningen jaarverslag	467
Totaal	2.002

B Uitgaven 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Ondersteuning	2.200
Saldo 1 februari 2013	1.230
Inkomsten 2013	2.002
Uitgaven 2013	2.200
Saldo 31 januari 2014	1.032

4.7 Financieel overzicht Actie MIR

A Inkomsten 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Schenkeningen	250
---------------	-----

Saldo 1 februari 2012	149
Inkomsten 2012	250
Uitgaven 2012	0
Saldo 31 januari 2013	399

Dit fonds zal in 2014 opgegeven worden. Het restant wordt aan Fonds Heilpedagogie Moskou geschonken op verzoek van Mieke Kerssies

5 OEKRAÏNE

In december 2013 begonnen de onlusten in Kiev, voorafgegaan door Lviv. Deze gebeurtenissen overschaduwden de activiteiten in Oekraïne. Waar gaat het heen? Een broederoorlog tussen Russen en Oekraïeners? Wat gaat er met de Vrijeschoolinitiatieven gebeuren in Lugansk, in Donetsk, in Charkov? Allemaal plaatsen die we de laatste tijd in de krant hebben gelezen. En blijft de Krim nog wel toegankelijk voor natuur- en cultuurreizen van de scholen? Iedereen bezoekt dat schiereiland van bergen, valleien, kusten en stranden.

De Vrijeschoolbeweging is natuurlijk een Europees gerichte beweging, de vrijheid, de gelijkwaardigheid van daar dragen ze hoog in het vaandel. Er stonden mensen van “ons” op het plein Maidan, andere mensen hielden zich meer meditatief met de situatie bezig en droegen het werk zo goed mogelijk door. In Kiev was een plaats vlak bij het Maidanplein, waar mensen elkaar iedere dag om 18 uur ontmoetten om een kaars aan te steken voor de doden en goede gedachten uit te zenden naar een goede toekomst voor Oekraïne.

Twee maal was Jan Vermeulen er, één hospitaat in ‘Stupeni’ in Odessa, en één week inhoudelijke bijdrage aan de opleidingscursus voor vrijeschoolleerkracht. Drie maal was een docente voor de muziektherapieopleiding in Oekraïne op bezoek vanuit Nederland: Marieke Krans, als psychiater, Esther Vis en Jolanda Grootendorst als muziektherapeuten. Hier onder leest u de impressie van beide werkkringen, daterend van februari 2014.

Muziektherapieopleiding Oekraïne,

Jolanda Gootendorst

Ik ben in februari 2014 toch naar Kiev gegaan. Er was eerst aarzeling omdat de inval van Rusland op de Krim net in die periode werd verwacht. Ik heb een week van tevoren geboekt en besloten om geen muziekinstrumenten mee te nemen wat gedoe kan opleveren. Op het vliegveld werd ik uitgebreid gefouilleerd. Na aankomst werd me verheugd verteld dat er prachtige concerten waren, waar we heen konden gaan. Het

gebouw van de Philharmonie ligt aan het Maidanplein, het was nu rustig en geen enkel probleem om die concerten (een keuze uit 5 concerten op dezelfde avond) te bezoeken. De volgende dag werd het al onrustiger vanwege de behandeling van de wet over Europa. Die nacht begonnen de eerste heftige gebeurtenissen in het centrum van Kiev.

Gelukkig is iedereen ongedeerd. De man, broer en oudste zoon van Svetlana Protasova, initiatiefneemster van de muziektherapieopleiding, waren deze dagen/nachten op het Maidanplein om te ondersteunen.

De cursus is doorgedaan ondanks allerlei onderbrekingen als de gesloten metro en plotseling afgesloten bruggen van de linkeroever naar de rechteroever, de bomontploffingen in de metro van Charkov, Steeds moest wel iemand hals over kop weg om thuis te kunnen komen of eerder naar huis. Sommigen konden tijdens de cursus niet meer naar huis of hun logeeraadres en moesten zonder hun spullen ergens anders verblijven.

Ondanks deze situatie was de aandacht en de intensiteit van de cursus aanwezig.

De naam van de opleiding “Equilibrium” werd recht gedaan in de gezamenlijke wens om ondanks alle verstoringen door te gaan met het programma en het evenwicht te zoeken. Voor de kinderen van de school is een klein concertje gegeven op een voor de kinderen zeer onrustige dag. Ook is in een lerarencursus een lierconcertje gegeven om met dit instrument kennis te maken.

De bedoeling is dat in de komende zomer de groep afstudeert en hun diploma ontvangen.

Het zijn 8 studenten die in 4 jaar zijn afgestudeerd. Een paar studenten studeren later af om persoonlijke redenen. Dit jaar lopen de studenten 2 stages in de Oekraïne. De wens van de studenten is om na de diplomering extra ervaring op te doen in het buitenland als daar financiële ondersteuning voor mogelijk is. Voorbereidingen om Duits te leren spreken worden genomen.

In het komende jaar start er geen nieuwe groep. De docenten willen eerst alle

ervaringen verwerken om een eigen opzet te maken met het lesmateriaal dat ze nu hebben. Er is ondertussen ook een eerste contact met de Europese Academie, een overkoepelend orgaan van kunstzinnige therapieopleidingen, die door Dornach erkend is. De uitwisseling met diverse andere schoolleiders, erkende en nog niet erkende, is daardoor mogelijk en ondersteunend voor “Equilibrium”.

Waldorfschool Stupeni/Odessa,

Jan Vermeulen

In het jaar 2013 vierde de school in Odessa haar 20-jarig bestaan. Op 1 juni werd officieel het startsein gegeven en de dagen daarna vonden er ontmoetingen plaats met oud-leerlingen en andere scholen. Het feest werd opgeluisterd met een theaterfestival in de stad en er werd in de tuin van de school een podium gebouwd, waarop toneelstukken werden opgevoerd door o.a. de 8ste klas. Ook de 8ste klassen van andere scholen traden op en er was zelfs een 9de klas uit Moskou! Door de oud-leerlingen werden liederen gezongen. Op You Tube was een 15 minuten durende filmimpresie te zien. Ter ere van het feest kreeg het gebouw aan de voorkant, mede dankzij sponsorgeld uit Nederland, een nieuw, kleurrijk aanzicht. Ook de verouderde ramen en vensterbanken werden vervangen door heel moderne draai/kiiep ramen (en bijhorende venster-banken). Hartverwarmend was ook de gulle schenking van drie Nederlandse sponsors om drie leerlingen voor de school te behouden. De directie reageerde met een bedankbrief.

Op dit moment (februari 2014) zijn er ca. 155 leerlingen, verdeeld over kleine heilpedagogische klasjes (17), drie kleuterklassen (ca. 42) en acht onder- en bovenbouwklassen (96).

De school is stabiel in het leerlingenaantal en in de klassen heerst een eveneens stabiel pedagogisch klimaat. Er worden vaklessen gegeven in Oekraïens, Duits, Engels, (Bothmer-)gymnastiek, handwerken, handarbeid, muziek, schilderen en boetseren. Daar zijn ze zeer creatief in, o.a. worden grote,

lege bronwaterjerrycans gebruikt als trommelinstrumenten!

De directie bestaat nu uit vier leden, die ieder hun eigen taak hebben. Daarnaast heeft een ex-student van het lerarenseminar het beheer van het gebouw op zich genomen.

Op vraag van het ministerie van onderwijs werken twee leerkrachten momenteel aan een soort proefschrift om duidelijk te maken hoe Vrije school Stupeni met haar eigen pedagogische beginselen vorm geeft aan haar onderwijs opdat leerlingen competenties verkrijgen, die zij voor het latere leven nodig hebben. Op 4 en 5 april 2014 presenteren zij hun bevindingen tijdens een conferentie in Odessa, waarvoor mensen van het ministerie van Onderwijs en ook regionale en plaatselijke mensen uit onderwijsland uitgenodigd worden.

Oorspronkelijk had het ministerie van onderwijs sinds 2001 met de vier grote Vrije scholen (Kiev, Dnjepropetrovsk, Krivoj Rog en Odessa) al een experimentenlijn uitgezet, maar door de onlusten van de afgelopen jaren (o.a. de Oranjerevolutie in 2004 en de recente demonstraties in Kiev) en de daarmee gepaard gaande verandering van de macht in Oekraïne, bleken de initiatiepapieren uit 2001 verloren te zijn gegaan. Als alternatief werd het genoemde proefschrift bedacht.

Hoe de verandering van de macht doorwerkte bleek afgelopen bezoek in februari. De inspectie zou op bezoek komen in Stupeni. Het werd afgeblazen, maar vier dagen na het geplande bezoek, werd er 's avonds om 21.00 uur gebeld door de inspectie dat het de volgende dag toch zou komen!

Stupeni wordt als privéschool langs dezelfde meetlat gelegd als de gesubsidieerde scholen van Kiev, Dnjepropetrovsk en Krivoj Rog, die officieel staatsscholen zijn. Daar zijn de meningen over verdeeld. Omdat het ministerie wil dat alle scholen in Oekraïne een lokaal hebben ingericht voor computeronderwijs vanaf klas 2(!) komen de pedagogische beginselen van de Vrije scholen onder druk te staan.

5.1 Financieel overzicht Oekraïne

A Inkomsten 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Schenking	225
Verkoop kalenders algemeen	10.131
Schenkingen jaarverslag	468
Muziektherapie opleiding	25
Totaal	10.849

B Uitgaven 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Algemene reiskosten	605
Reiskosten muziektherapie opleiding	1.084
Kosten kalenders	6.255
Totaal	7.944

Saldo 1 februari 2013	3.084
Inkomsten 2013	10.849
Uitgaven 2013	7.944
Saldo 31 januari 2014	5.989

Er is in maart nog 900 € ontvangen voor de verkoop van de kalenders. Er is dus 6.421 € beschikbaar voor 2014.

5.2 Begroting 2014

Docentenreizen Vrijeschoolpedagogie	1.500
Hospitatie bezoeken Oekraïne	1.000
Totaal	2.500

6 BOSNIE-HERZEGOVINA

Het jaar 2013 stond voor ons in het teken van afronding van lopende cursussen met uitreiking van certificaten en het opzetten van een nieuwe werkwijze.

Eind maart tot begin april werkten we op onze locaties MFS Duje in Klokotnica en Prima Natura in Doboj.

We bezochten in 2013 1x onze locaties. De geplande reis in oktober moesten we helaas afzeggen vanwege ziekte van Marijke Faber en werkomstandigheden van Mirjam Radder.

Wel kwamen we in oktober in Nederland bij elkaar om onze voortgang te bespreken. Het was duidelijk dat we niet langer wilden werken met meerjarige cursussen.

Voor cursisten hebben de inhoud en de certificaten wel waarde. Maar we merkten ook dat deze meerjarige werkwijze ons onvrij maakt om in te spelen op actuele vragen van de cursisten.

Hoe nu verder? Ons enthousiasme laaide op toen we besloten op de vragen vanuit de locaties in te gaan door het geven van workshops met als inzet onze individuele kwaliteiten. Dit i.p.v. een 'dwingend' cursusplan, waarmee we tot nu werkten.

In ons jaarverslag van 2014 zullen we u berichten hoe dit avontuur uitpakt.

MFS Duje. Maart 2013.

Het is altijd spannend hoe cursisten sinds ons vorige bezoek gewerkt hebben met de cursusinhoud. Het sprookje "De vier kunstvaardige broers" bleek inspiratie te hebben opgeleverd om oog te krijgen voor kwaliteiten van henzelf en van de bewoners van de instelling.

Het thema van deze week was: Elementen.

Ook nu ging het er ons om via beleving van en onderzoek naar kwaliteiten een toegang te zoeken naar kwaliteiten van bewoners en van de cursisten zelf.

Een ieder was in ijn element, decursisten zeker niet in het minst na uitreiking van de certificaten.

Er is op deze locatie vraag naar voortgang van muziekworkshops, zoals Mirjam Radder deze

eerder gaf. Ook is er vraag naar verdere praktijkbegeleiding en naar nieuwe ideeën. Aanvulling van materialen als bijenwas kleurblokjes, soft-pastels en dikke kleurpotloden blijft welkom in deze instelling waar dagelijks een paar honderd bewoners naar de beeldende activiteiten komen is er een voortdurende vraag naar dit materiaal.

Prima Natura. April 2013

Anders dan in Duje, komen de cursisten hier van diverse werkplekken in de stad.

Het is niet makkelijk voor iedereen om op de cursustijden aanwezig te zijn: het (werk)leven in BiH (Bosna i Hercegovina) is grillig en vol onverwachte wendingen.

Afgezien van de inhoud biedt de cursus de deelnemers van de verschillende locaties gelegenheid elkaar te ontmoeten en ervaringen en ideeën uit te wisselen.

Certificaten

Niet alle deelnemers konden alle modules aanwezig zijn. Om de 'inflatie/deflatie' van de certificaten te voorkomen, vermelden we op ieders certificaat welke modules resp. inhouden zij/hij volgde.

Vakantie

De korte vakantie, die Cokki Belloni, haar man Hugo en Marijke Faber beleefden gaf weer een verrassende kijk op het BiH-(be)leven.

In een toeristengids aanbevolen lokaties, waaronder een heuse piramide leken voor ons aanvankelijk 'gebakken lucht'. Fysiek, materieel konden we de bijzonderheden moeilijk of helemaal niet vinden, maar wat onmiskenbaar echt was was het enthousiasme van de mensen, die als gids optraden en ons erover vertelden. We moesten gewoon overschakelen naar een ander 'element' om deze schatten te kunnen waarnemen.

Voortgang 2014

De plannen voor 2014 voor Duje zijn:

- Praktijkbegeleiding en verdieping door Nurene Armajani en Marijke Faber

- Viltworkshop door Cokki Belloni en Hannah de Gooijer
- Verhalen en muziek door Lize den Oudsten, Mirjam Radder en Sandra van Dijk

Voor Prima Natura hebben we geen concrete plannen. Het is afhankelijk van de voortgang van dit project en hun vraag aan ons wat we eventueel kunnen betekenen in de toekomst.
 Marijke Faber

6.1 Financieel overzicht Bosnië-Herzegovina

A Inkomsten 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Schenking	120
Niet-gedeclareerde kosten	1.015
Schenkingen jaarverslag	467
Totaal	1.602

B Uitgaven 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Reiskosten	507
Cursuskosten	1.015
Totaal	1.522

Saldo 1 februari 2013	2.781
Inkomsten 2013	1.602
Uitgaven 2013	1.522
Saldo 1 februari 2014	2.861

6.2 Begroting Bosnië-Herzegovina 2014

Reiskosten	1.000
Materiaal	250
Verblijfskosten	PM
Totaal	1.250

7 HEILPEDAGOGIE MOSKOU

Tshistie Kloetshi

Als een nieuwe gemeenschap gebeurde alles dit jaar voor het eerst: de jaarfeesten, de werkplaatsen, de groentetuin, de gasten, de contacten met de omgeving. Op 15 juli vierden we onze eerste verjaardag.

In deze opbouwfase was er zoveel werk te doen dat we vaak handen tekort kwamen. Naast het runnen van het huishouden en de begeleiding van de bewoners waren er nog drie gebieden die veel aandacht vroegen: ten eerste de groentetuin (in de zomer), de werkplaatsen (in de winter); ten tweede de zorg voor alle techniek: gas, water, riool en licht, de auto's en de apparaten voor het werk op het land, reparaties aan het huis; en ten derde de administratie en fondswerving. En dan is er nog de verdere ontwikkeling van Tshistie Kloetshi met kleinere en grotere projecten.

We waren blij met een nieuwe medewerkster die na de zomer kwam. Het eerst half jaar woonde de oudste dochter, 12 jaar, van Aleksey bij ons. Ze had het moeilijk op school in Moskou. We verzorgden onderwijs voor haar, en verder draaide ze mee met alles wat in en om het huis gebeurde. Na dit half jaar was ze in staat om weer in Moskou naar school te gaan. Hiermee werd een functie van Tshistie Kloetshi zichtbaar waaraan we eerder niet gedacht hadden. Er komen mensen voor langere of kortere tijd bij ons wonen die een herorientatie in het leven zoeken, om kracht te verzamelen, om door een bepaalde crisis te komen. En de bewoners leveren in deze processen een belangrijke bijdrage.

Het hele jaar door hadden we gasten, familie, vrienden, collega's van andere organisaties, het hoofd van de administratie van het Kardimov Rayon waarin we ons bevinden, een groep studenten van de filmacademie om een film te maken voor het vijfde jaar van hun opleiding, een Duitse vrijwilliger, en gewoon mensen die geïnteresseerd zijn. Ook kinderen uit de buurt kwamen op bezoek om te spelen met de kinderen van de medewerkers. In de zomer wilden ze allemaal helpen het huis te schilderen!

Verder kwamen drie klassen van de Vrije School in Smolensk telkens voor een dag praktijk. Ze hebben een hoop werk verzet: bomen planten, hout hakken, de groentetuin winterklaar maken, afwateringsgreppels graven. En iedere keer was het weer een hele gebeurtenis voor hen, echt met de aarde werken, en ook de ontmoeting met onze bewoners.

De bewoners begonnen steeds meer Tshistie Kloetshi als hun thuis te ervaren. Als ze gedurende de vakantie hun ouders bezochten, zeiden ze hen dat ze weer naar huis wilden en aan het werk wilden. Ze zijn in alle aspecten van ons leven ingeschakeld en hun bijdrage is werkelijk van belang.

Eens per maand kwam de arts, tevens kunstzinnig therapeute, van de Vrije School in Smolensk op bezoek. Ze gaf ook aanwijzingen voor schildertherapie voor de bewoners, die vervolgens eens per week met een medewerker de oefening schilderden.

En verder vierden we natuurlijk de jaarfeesten, en waren er twee excursies naar Smolensk.

Tot 1 juni viel het werk in Tshistie Kloetshi formeel onder de Lemniscaat Stichting in Moskou.

Deze stichting was door ons opgericht in 2001 als een juridisch voertuig voor het werk in de heilpedagogie en de sociale therapie. In de eerste helft van 2013 werd gewerkt aan een nieuwe organisatie, de Regionale Vereniging Tshistie Kloetshi.

De huidige vier medewerkers waren de oprichters en de eerste leden. In de toekomst kunnen vaste medewerkers lid worden van deze vereniging.

Een groot project was de voorbereiding van de bouw van een tweede woonhuis. In 2012 had een Moskouse architecte, om niet, het ontwerp gemaakt. Zij was bekend met onze groep bewoners, en kon daardoor een geschikte ruimteindeling maken. Een andere architect maakte dit jaar de gedetailleerde bouwtekeningen. Helaas konden we nog niet het benodigde geld bij elkaar krijgen om ook daadwerkelijk te gaan bouwen. Dit kwam met name door de hoeveelheid werk die het

oprichten en opstarten van Tshistie Kloetshi vergde.

Verder werd de groentetuin uitgebreid tot 1500 m². Op het nieuwe veld werden aardappelen geplant met een goede opbrengst in de herst. Het nieuwe veld werd niet geploegd. In 2012 was het afgedekt met een dikke laag hooi. In de lente werd het vervolgens met de motorcultivator bewerkt. Zo verdween de dunne laag humus niet onder de onderliggende klei. In de lente werd een kas gekocht van 35 m². Het was een heel werk de groentebedden daarin klaar te maken. Een bezoeker uit Nederland deed het leeuwendeel van dit werk.

In de herfst verbeterden Aleksey en een vriend van hem die voor langere tijd op bezoek was de isolatie van het dak. Dat resultaat mag er zijn. Zelfs bij een flinke storm is het huis warm.

Toermalijn

In April vierde Dagcentrum Toermalijn in Moskou haar tienjarig bestaan! Dat was een hele gebeurtenis waar veel bezoekers op af kwamen. Het vond plaats in een zaal die ter beschikking werd gesteld door een van de eerste sponsors van Toermalijn, de directeur van een nabijgelegen bedrijf waar textiel wordt geleverd. Er waren veel toespraken, onder andere van de oprichters van Toermalijn die inmiddels in Tshistie Kloetshi werken, en een optreden van de St. Joris School, een antroposofische school voor kinderen met een beperking.

Het leven in Toermalijn kenmerkte zich aan de ene kant door het voortzetten van de in de loop van de jaren ontwikkelde structuur en activiteiten. Aan de ander kant kwamen er ook steeds nieuwe dingen tot stand. Zo werd in de weefwerkplaats begonnen met het maken van poppen voor kleuters. Handgemaakt en met natuurlijke materialen zijn ze prettig en warm om te voelen en te zien. Ook in de weefwerkplaats werd begonnen om een dag in de week zeep te maken. Het is prettig werken met natuurlijke zeep en etherische oliën die heerlijk geuren. Verder werd er gewerkt aan de verpakking van onze productie, om te beginnen de kaarsen. Karton, lintjes e.d.

werden aangeschaft en ook konden een snijmachine en een stansmachine worden gekocht. In de verpakking raken de kaarsen niet beschadigd en het ziet er zo uit dat je het graag wil kopen. Ook wordt er nu ieder donderdag brood gebakken.

Ook deelnemers van Toermalijn waren bij de art retreat in Tapola. In de zomer reisde een groep medewerkers en deelnemers naar de Krim om eens lekker uit te rusten. De ouders van een van de deelnemers van Toermalijn, die echter in 2012 overleden was, voelden zich nog zo verbonden dat ze ons uitnodigden. Dichter bij huis werden verschillende musea in Moskou bezocht en twee keer hadden we de traditionele lente- en herfstwandeling.

En natuurlijk werd het jaar opgesierd door de jaarfeesten en optredens. Dankzij een sponsor waren we in staat een heuse belichtingsinstallatie aan te schaffen, waardoor de toneelvoorstellingen een nieuwe allure kregen.

Van verschillende kanten ontvingen we financiële steun waardoor nieuwe ontwikkelingen mogelijk werden gemaakt. Via een Duitse vrijwilligster die in Moskou woont, kwamen we in contact met de Duitse School in Moskou.

Deze gaf ons een grote schenking waarmee de bakkerij kon worden gestart en ook nog meubilair kon worden vernieuwd. Als vaste sponsor is er het fonds United Way. Met hun hulp werd de belichtingsinstallatie aangeschaft, en weefgetouwen, een nieuwe wasmachine en nieuwe kasten gekocht.

Ook van belang voor de nieuwe ontwikkelingen is dat er inmiddels een groeiende groep jonge medewerkers is, die steeds meer initiatief nemen en verantwoordelijkheid willen dragen. Van verschillende kanten krijgen we stagiaires, vaak wel voor een korte periode. Traditioneel komen twee keer per jaar voor twee weken een groep van 8 studenten van de Moskou Stads Pedagogische Universiteit voor een stage. Daarnaast hadden we vier leerlingen van de Vrije School in Moskou voor een maand. En zelfs uit een Duitse vrije school kwamen leerlingen voor hun sociale praktijk.

Rmco van der Plaat

7.1 Financieel overzicht stichting Lemniskata Moskou

A Inkomsten 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Schenkeningen algemeen	1.690
Schenkeningen Toermalijn	7.544
Schenkeningen leraar	1.271
Schenkeningen Chysti Kluthci	845
Speciale actie Chysti Klutchi	200
Kerstactie Chysti Klutchi	6.260
Schenkeningen jaarverslag	468
Totaal	18.278

Totaal

B Uitgaven 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Bankkosten Lemniskata	75
Overboeking naar Iona stichting	19.693
Totaal	19.769

Saldo 31 januari 2013	7.727
Inkomsten	18.278
Uitgaven	19.769
Saldo 1 februari 2014	6.236

8 EIN BUSTAN

In de Arabisch-Joodse waldorf kleuterschool en lagere school Ein Bustan in Israël gaan Arabische en Joodse kinderen gemengd naar school. De leraren zijn ook Arabisch en Joods en spreken beide talen met de kinderen en zij vieren zowel de Joodse als Islamitische religieuze jaarfeesten. Zo groeien zij met en naast elkaar op en raken zij vertrouwd met elkaars cultuur.

Dat is in de "Joodse staat" Israël niet vanzelfsprekend. Integendeel, de scheiding is doelbewuste politiek. Arabische en Joodse kinderen krijgen volgens de wet gescheiden onderwijs. Daar begint de vervreemding tussen de bevolkingsgroepen.

Maar er zijn ook veel mensen die zich een andere toekomst voorstellen. Één waarin alle burgers van welke staat dan ook gelijke basisrechten hebben. Zo'n toekomst begint bij de directe ontmoeting. Ein Bustan biedt behalve opvoeding en onderwijs ook een sociale ruimte waarin mensen met verschillende achtergronden elkaar kunnen ontmoeten en leren kennen. De Werkgroep Ein Bustan in Nederland werd op 29 september 2006 opgericht door Vally Cornelius en Cornelis Boogerd om dit U kunt zich hiervoor aanmelden bij ondergetekende: cboogerd@telfort.nl
Cornelis Boogerd

Ontwikkelingen rond de school

Dit jaar hebben we de "Nisan zorggroep" voor kinderen van 1-3 jaar, de "Nisan kleutergroep" voor 3-4 jarigen en de "Dahlia kleutergroep" voor 5-6 jarigen. De erkenning van de overheid van de Nisan kleutergroep is er nog niet, waardoor ons budget beperkt is en wij afhankelijk zijn van donateurs.

In ons "Beit Hazait" (olijfboom) gebouw hebben we 13 Arabische en Joodse kinderen in een gemengde klas voor de leeftijd van 7-9 jaar. Het leerplan is als de klassen 1 en 2 in een waldorfschool, inclusief vormtekenen, letters schrijven (in Hebreeuws en Arabisch), rekenen, als ook Engels, muziek en handwerken.

Als co-directeur van Ein Bustan heb ik lang getwijfeld of het mogelijk zou zijn om dit schooljaar te beginnen en hoe we de uitdagingen aan konden gaan. Het uitblijven van erkenning voor de tweede kleutergroep en de school had negatieve gevolgen zoals een afname van inschrijvingen en vertrek van gezinnen, en het raakte ook onze economische stabiliteit. Daarom werken we aan de ene kant naar het ministerie toe, en aan de andere kant moeten we onze fondswerving intensiveren om te overleven. Een andere uitdaging is om het evenwicht te behoeden tussen Arabische en Joodse leerlingen.

Om erkenning te krijgen hebben we een officieel verzoek ingediend om een eigen school te openen. In juni 2013 was er een gesprek op het ministerie. De joodse en de arabische burgemeesters waren met ons meegekomen en stonden achter ons. Over en weer werden vragen gesteld. Er werd ons beloofd, dat er binnen 2 weken gereageerd zou worden, wat niet gebeurde. We bleven doorgaan met ons verzoek. Ik geloof dat we uiteindelijk de erkenning zullen krijgen. In de afgelopen maanden is er hard gewerkt, zowel door leiding, door administratie als door ouders. We zijn trots op onze gemeenschap. Er is niet genoeg ruimte om u te vertellen over alle prachtige activiteiten van ouders en vrijwilligers en over de steun en donaties van onze vrienden en sympathisanten, maar er is altijd ruimte om te laten weten hoe dankbaar wij zijn voor uw steun! Zonder u zou dit alles niet mogelijk zijn.

Amir Shlomian

Ouderbericht

Mijn dochter gaat nu voor het tweede jaar naar de school in Ein Bustan.

Ik hoorde voor het eerst over Ein Bustan toen mijn dochter haar tweede jaar in de kleuterschool afsloot. Een vriendin van mij stelde voor om een bijeenkomst te bezoeken voor toekomstige ouders en leraren van de eerste klas. Ik zocht een alternatieve school voor mijn dochter om twee redenen.

1. Zij had thuisonderwijs gehad tot haar vijfde jaar, en alternatief onderwijs leek mij daar dichter bij staan dan het conventionele schoolsysteem.

2. Ons kind liet aan alles merken langer kind te willen zijn en als ouders wilden wij daar aan tegemoet komen.

Wij ontmoetten de Ein Bustan gemeenschap. Het concept van een tweetalige school was vreemd voor mij, maar het voelde goed.

Het is belangrijk om dat punt te benadrukken. Ik groeide op in Tivon, een Joodse gemeenschap, omgeven door Bedoeïne burens. En toch waren mijn ontmoetingen met mijn niet-Hebreeuwse burens beperkt tot de diensten die zij voor mij deden: een aardige schoonmaakster, tuinman, verkoper en monteur. Onze verhouding was altijd vriendelijk, maar werd nooit meer.

Want hoe kunnen wij dromen over vrede in de toekomst wanneer we onze kinderen in twee gescheiden werkelijkheden laten opgroeien? Hoe kunnen wij ooit hopen elkaar te begrijpen, wanneer we elkaars taal niet verstaan?

We kunnen beginnen om de bodem voor vrede voor te bereiden, door onze kinderen samen te laten opgroeien vanaf het begin, terwijl ze elkaars taal spreken en begrijpen. Zij gaan iedere dag naar school waar ze allemaal gelijkwaardig zijn (dat hoeven wij hen niet te leren, het is gewoon vanzelfsprekend), en waar zij ook plezier hebben over hun verschillen.

Gal Mosenon

8.1 Financieel overzicht Ein Bustan

A Inkomsten 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Schenkeningen	2.138
Speciale actie	855
Vrede voor Ein Bustan	111
Schenkeningen jaarverslag	468
Totaal	3.572

B Uitgaven 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Bijdrage aan Ein Bustan	4.300
Organisatiekosten	90
Totaal	4390

Saldo 1 februari 2013	1.414
Inkomsten 2013	3.104
Uitgaven 2013	4.390
Saldo 31 januari 2014	596

9 ZUID-AFRIKA

Cursus Anatomie en Embryologie in de Eurythmy Therapy Training, Western Cape, South Africa

Van 25 t/m 30 maart 2013 heb ik meegewerkt in de nieuwe euritmitherapieopleiding in Kaapstad. Deze vond plaats op een grote vijfde verdieping van een flatgebouw in het centrum van Kaapstad. Het was de week voor Pasen en de allereerste week van de eerste euritmitherapieopleiding in dit continent! Ik was daar op uitnodiging van Julia O'Leary, euritmitherapeut, die geconfronteerd wordt met een enorme behoefte aan euritmitherapeuten: ze zijn dringend nodig voor het toenemend aantal vrije scholen en heilpedagogische initiatieven in Zuid-Afrika. Deze nood inspireerde haar en enkele collega's om Southern Cross Eurythmy Therapy Training (SCETT) op te richten. Omdat er bijna geen antroposofische artsen in Zuid-Afrika zijn is men aangewezen op gastdocenten uit het buitenland.

Ik gaf lessen in anatomie, embryologie en workshops waarin we fenomenologisch

botten van het menselijk skelet en ook het lichaam bij elkaar observeerden en de metamorfosen van het skelet en de larynx boetseerden. Doel was het thuisraken in het wonder en de geheimen van het menselijk lichaam, via de ervaringsgerichte methodiek van de Goetheanistische fenomenologie, daarmee een stukje basis leggend voor de euritmitherapie.

Deelnemers waren 10 euritmisten en enkele andere geïnteresseerden. Buitengewoon enthousiast werd er gewerkt! Mijn dochter Elisa, toen studente kunstzinnige therapie, assisteerde mij.

Tevens werd mij gevraagd een openbare lezing te geven over het thema, gerelateerd aan Pasen, daar het begin van de herfst: 'The wonder of the human body especially the skeleton in relation to Death and Resurrection'. Dit trok meerdere mensen en werd een levendige avond.

Dankbaar ben ik dat ik deze week kon meemaken in dit bijzondere land met deze prachtige mensen. Dank ook aan de Stichting Helias, die mijn reiskosten meedroeg.

Marco Ephraïm

10 FONDSSEN

10.1 Fonds Piek voor Polen

Saldo 1 februari 2013	5857
Reiskosten	1000
Saldo 31 januari 2014	4960

10.2 Triodosfonds

Inkomsten 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Correctie	3.000
Saldo 1 februari 2013	8.477
Saldo 31 januari 2014	11.477

11 STICHTING HELIAS ALGEMEEN

Visie

De stichting ondersteunt kleine, beginnende initiatieven waar de persoonlijke contacten belangrijk zijn om zaken van de grond te krijgen.

De stichting neemt geen eigen initiatieven maar stelt zich dienstbaar op ten behoeve van deze beginnende initiatieven. De aanvragers hoeven zelf geen antroposoof te zijn, maar er moet vraag zijn vanuit een antroposofische visie.

Er wordt gewerkt met regionaal gerichte en met vakgerichte werkgroepen. De werkgroep leider, tevens bestuurslid, bepaalt welke initiatieven door de stichting gesteund kunnen worden. Wanneer van de algemene

middelen gebruik gemaakt moet worden, beslist het dagelijks bestuur over de financiële aanvraag.

De stichting betaalt geen salaris/ honorarium aan West-Europese gastdocenten.

Daarbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Om voor financiële steun in aanmerking te komen, moeten de aanvragers de lokale kosten, inclusief tolken en overnachting van de gastdocenten zelf dragen. Met de economische situatie in het land wordt wel rekening gehouden.

Voor verdere informatie over de werkwijze verwijzen wij naar eerdere jaarverslagen en de website.

Financieel beleid

Werkgroepen

Initiatiefdragers zijn verantwoordelijk voor hun eigen begroting, inkomsten en uitgaven. Indien nodig kan een aanvraag ingediend worden bij de algemene middelen. Hierover beslist het bestuur.

De contactpersonen staan achter in her jaarverslag.

Een kleine reserve voor kleine nieuwe vragen wordt aangehouden

Fonds Avondster

Grote projecten, waar 1 bestuurslid contact mee onderhoudt.

Ongerichte schenkingen

De ongerichte schenkingen, die ontvangen worden na het jaarverslag worden in gelijke delen over de diverse projecten, die in hierin vermeld staan, verdeeld.

De schenkingen die via de Kerstactie ontvangen worden, kunnen aan een bepaald project blijven worden toegekend

Bedrijfskosten

De bedrijfskosten worden vanuit het Fonds Avondster gedekt, zodat alle ongerichte schenkingen gebruikt worden voor de projecten

Op die manier is de stichting ook wat geldstromen betreft dienstbaar aan de projecten.

Reserve voor nieuwe, grote aanvragen

11.1 Financieel overzicht algemene middelen

A Inkomsten 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Schenken algemeen	1.206
Rente	321
Totaal	1.527

B Uitgaven 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Ondersteuning Freie Hochschule Stuttgart	600
Ondersteuning lerarenopleiding Kenia	1.700
Bijdrage Matoeko	1.250
Bijdrage conferentie Rostov	1.000
Bijdrage Polen	4.200
Bijdrage kunstzinnige therapie St Petersburg	600
Bijdrage lerarenopleiding Portugal	396
Bijdrage Crea Thera	1.000
Bijdrage Katje Petit Jean	500
Ondersteuning euritmie	2.000
Bijdrage school Kosice	1.050
Reservering Bijdrage Moldavië	330
Totaal	14.626

Saldo 1 februari 2013	14.620
Inkomsten 2013	1.527
Uitgaven 2013	14.626
Saldo 31 januari 2014	1.521

11.2 Fonds Avondster

Inkomsten 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Rentebaten	4.437
-------------------	-------

Uitgaven 1 februari 2013 tot en met 31 januari 2014

Wervingskosten	118
Reiskosten	181
Organisatiekosten	190
Kosten Website	175
Kosten Kerstactie	420
Jaarverslag	1.208
Financiële administratie	2.228
Afschrijving Muziekinstrumenten	287
Bankkosten	591
Subtotaal	5.398

Bijdrage euritmieproject Afrika	750
Bijdrage Khedeli	1.000
Bijdrage euritmie project Moskou	1.000
Bijdrage Motueka School	1.500
Bi Uitgeverij Tsjechië	1.500
Bijdrage Vrijeschool project Moskou	2.000
Bijdrage Noorderhoeve	3.000
Bijdrage IPMT	4.000
S Bijdrage Blago Delo	5.000
Subtotaal	19.750

Saldo 1 februari 2013	237.765
Rente 2013	4.437
Uitgaven 2013	25.148
Saldo 31 januari 2014	217.054

11.3 Begroting 2014

Stichtingskosten	6.000
Ondersteuning diverse projecten	25.000
Ondersteuning van aan de stichting verbonden initiatieven, op aanvraag	10.000
Afschrijving instrumenten	<u>900</u>
Totaal	41.900

Toelichting:

Er wordt iedere twee maanden vergaderd, waarbij de aaragen besproken worden, die via de website of via één van de bestuursleden zijn binnengekomen. Om voor ondersteuning in aanmerking te komen, moeten deze aan de doelstelling van de stichting beantwoorden. Eén van de bestuursleden moet zelf, of via bevriende organisaties, de aanvrager kennen.

11.4 Staat van Baten en Lasten over 2013

	2013		2012
	€		€
Fondsenwerving			
Baten uit eigen fondsenwerving			
- Donaties, giften en schenkingen			
- vrij besteedbaar	1.207	1.966	
- fondsen op naam	42.757	58.937	
- Nalatenschappen	-	-	
- Overige baten	<u>4.438</u>	<u>6.368</u>	
	48.402		67.271
Kosten eigen fondsenwerving			
- Directe wervingskosten	118	-	
- Uitvoeringskosten eigen organisatie	<u>5.281</u>	<u>5.849</u>	
	<u>5.400</u>		<u>5.849</u>
Netto baten uit eigen fondsenwerving	<u>43.002</u>		<u>61.422</u>
<i>Kosten eigen fondsenwerving in % van de baten uit idem</i>	<i>11,2</i>		<i>8,7</i>
Beschikbaar uit eigen fondsenwerving en acties	43.002		61.422
Rentebaten	321		29
Totaal beschikbaar voor de doelstelling	<u>43.323</u>		<u>61.451</u>
Bestedingen ten behoeve van de doelstelling			
Structurele hulp			
Projektsteun via hulporganisaties in div. werelddelen:			
- vrij besteedbaar	34.632		11.671
- fondsen op naam	<u>13.769</u>		<u>55.600</u>
	48.401		
	67.271		
Voorlichting en bewustmaking			
Eigen activiteiten inzake voorlichting en bewustmaking in Nederland:			
- wervings- en actiekosten	-	-	
- overige kosten eigen organisatie	-	-	
	-	-	-
Totaal beschikbaar voor de doelstelling	43.323		61.451
Overschot/(Tekort)	<u>(5.078)</u>		<u>(5.820)</u>
Overschot/Tekort is toegevoegd/(onttrokken) aan:			
- Vrije besteedbaar vermogen	(5.078)		(5.820)
- Vastgelegd vermogen	-	-	
- Fondsen op naam	-	-	
- Fonds activa bedrijfsvoering	-	-	
	<u>(5.078)</u>		<u>(5.820)</u>

11.6 Historische gegevens

Voor de historische gegevens verwijzen wij naar eerdere jaarverslagen en de website.

11.7 Bestuurssamenstelling en coördinatoren

Website stichting Helias:

www.stichtinghelias.nl

Bestuur

Voorzitter:

Henk Poppenk

De Pas 40

8121 GR Olst

Telefoon: 06-11518417

Email: h.poppenk@home.nl

Secretaris:

Barbara Berns

Veldzichtstraat 18

3731 GH De Bilt

Telefoon: 030 - 2213384

Email: barbaraberns030@gmail.com

Penningmeester:

Mechteld Camman

Akker 85

3732 XC De Bilt

030 – 220 47 42

Email: cammanmechteld@oytlook.com

Coördinatoren

Tsjechië en Slowakije

Cornelis Boogerd: cboogerd@telfort.nl

Fonds Heilpedagogie Moskou in
Nederland

Barbara Berns en Nico Engelaer

b.berns@casema.nl

Scholen Rusland

Maria Lambregts:

marialambregts@fastmail.fm

Odessa

Louise Kelder: louisekelder@casema.nl

Scholingsgroep Bosnië-Herzegovina

Marijke Faber: fabermarijke@hetnet.nl

Georgië, stichting Khedeli

Annie Hopster: j.w.m.hopster@hetnet.nl

Website: www.khedeli.nl

Ein Bustan

Valentine Valentine.cornelius@hetnet.nl

Cornelis Boogerd: clboogerd@telfort.nl

Website: www.Ein-bustan.org

10.6 Rekeningnummers

Stichting Helias, De Bilt	
ING bank	NL56INGB0000643965
Triodosbank	NL68TRIO0212153722

Wilt u bij schenkingen vermelden aan welke activiteiten en aan welk land de schenking ten goede moet komen?

Ongerichte schenkingen worden door het dagelijks bestuur naar bevind van zaken over de activiteiten verdeeld.

Stichting Helias, groep Tsjecho-Slowakije, De Bilt	
. Postbank	NL58INGB0000403272

Stichting Helias, groep Rusland, De Bilt	
. Postbank	NL55INGB0000344835

Stichting Helias, groep Sint Petersburg, De Bilt	
. Postbank	NL44INGB00003041245

Stichting Helias, Odessa, De Bilt	
. Postbank	NL26INGB0000172503

Stichting Helias, Fonds Heilpedagogie Moskou, De Bilt	
. Postbank	NL83INGB00007727098

U kunt natuurlijk ook de Stichting Helias als begunstigde opgeven bij de renteschenking spaarrekening van de Triodosbank te Zeist.

De Stichting staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel in Utrecht onder nummer 41183571 en is gerangschikt onder artikel 24 van de Successiewet 1956. Vanaf 1 januari 2008 is de stichting aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Donateurs ontvangen over het jaar van schenking het jaarverslag van de Stichting Helias.

Het boek- en verslagjaar loopt van 1 februari tot en met 31 januari.

De Stichting zendt ter informatie haar jaarverslag naar de Stichting Centrale Fondsenwerving in Amsterdam.

Redactie en productie: Mechteld Camman en Barbara Berns.